

MYNCARZ (35) sb m

myncarz (12), **myńcarz** (5), **mincarz** (4), **mynicarz** (3) [w znac. 3.], **mynczarz** (2) [w znac. 3.], **minczarz** (1) [w znac. 3.], **mencarz** (1), **miencar** a. **mienczar** (1), myncarz a. myńcarz, a. mincarz, a. **mińcarz** (6); myńcarz *FalZioł*; mincarz *WujNT*; mencarz *Leop*; miencar a. mienczar *Calep*; myncarz : mincarz *Mącz* (3 : 3); myńcarz : mynicarz *SarnStat* (2 : 3); myncarz : myńcarz : mynczarz : minczarz *BielKron* (9 : 2 : 2 : 1).

mencarz i miencarz z tekstów nieoznaczających é. ◇ -arz. ◇ -arz- (10), -arz- (1); -arz- : -arz- *Mącz* (1 : 1).

sg N myncarz (22). ◇ G myncarza (2). ◇ D mynicarzowi (1). ◇ I myncarz(e)m (5). ◇ pl N myńcarze (1). ◇ G minczarów (1). ◇ D minczarz(o)m (1). ◇ A myńcarze (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII i XIX w.

1. Człowiek zajmujący się biciem pieniędzy; monetarius *Mymer*¹, *Murm*, *BartBydg*, *Mącz*, *Calep*, *Cn* (8) : Faber monetarius eyn müntzmeifter Myncarz. *Murm* 181; *Mymer*¹ 13v; *BartBydg* 92v; albo [bywa] thym czo pieniądze kuią: to iest myńcarzem. *FalZioł* V 51v; *Mącz* 231b; Monetarius – Mienicze kuiaci, mienczar. *Calep* 672a; TEż zákázuiemy: áby Myńcarze [monetarii *JanStat* 1122] w Páńftwie názym będący nie śmieli Żydów z fáłszywými pieniędzmi/ [...] iákimkolwiek fpořobem zátrzymawáć/ álbo imáć. *SarnStat* 258; Sam též ma mieć pilność wřzyftkę okořo monety: y niechay ma Probiérze/ y fwoie Myńcarze [sculptores suos *JanStat* 308]/ ktorzy bić będą *SarnStat* 340; [mnimáli žeby był iákim zboycą ábo zdraycą/ ábo myńcarzem fáłszywey monety. *BazHist* 167 (*Linde*); Mynicarz ktorzyby pieniędze fwe fáłżował/ álbo ich nie ták kował iákoby według práwá kowáć miał/ niemože nikogo o fáłż obwinić *SzczerbSpecSax* 255, 255 [2 r.], 256 (*Linde*)].

2. Człowiek trudniący się operacjami pieniężnymi, wymianą pieniędzy lub wypożyczeniem na procent itp., bankier, wekslarz; argentarius, collybista, mensarius, nummularius *Mącz* (7) : Pan Chryřthus ná weřelu z wody wino wczynił/ Mencarze [nummularios] z kořćiořá wygnał/ mękę řwá opowiáda. *Leop* HH3v; Argentarius, Mensarius, Nummularius, Myncars ten który nád tym řiedzi áby myńcę zá myńcę dořtawáć. *Mącz* 15c; Mensarius qui et nummularius Argentarius et Collybista dicitur, Mincarz który nád rozmáyitá monetá řiedży/ odmieniácz monetę zá monetę. *Mącz* 216d, 60d, 288a, 347a.

Szereg: »mincarz abo bankierz« (1): miałeř tedy pieniędze moie poruczyć tym (*marg*) minczarom, ábo bankierzom. (–) co pieniędzmi hándluią/ á ia przyřzedřzy wřdybym był odebrał řwe z lichwá. *WujNT Matth* 25/27.

3. n-pers (20) : iest Miářteczko ná gránici Thuryngiey Alřtet Sářkiego Ellektorá tám že ten Myncarz na pyrwey kazał y náuczał *BielKron* 202, 202 *marg*, 202v [8 r.], 213v, L111v.

Zestawienia (8): Item zeznal ze od pyvnczy Nyedziel bándacz wegdanřkv dořtał thichze klyuczy od olbrichtha Mynczarza *LibMal* 1554/185, 1554/185v [2 r.]; ktorzy to lud/ Thomás Myncarz/ w ziemi Turyńřkiey/ po nieiákim rořterku z řtářřzyimi řwymi/ ná tę Sektę przywiordł *BielKron* 198, 202; iř w kupowániu Zup Truchlá/ Henzel/ Buttá/ Leřko Zyd/ Bártek Mynicarz/ Arnolřf Wielkier/ dla řoli/ która zořtawářá wzdawániu Zup/ [...] między řobá mocnie řie práwováli/ wáđřili *SarnStat* 370, 371, 376.

Synonimy: **1.** *monetaryjus*; **2.** *bankarz, bankierz, mincownik, monetarz, monetnik, myńca, odmieniacz, stolnik, stołecznik, wekslarz.*

AKtt